

**Небългарският синтаксис в писмата на
МВнР до мен
(29.03.2013)**

От една година преводаческият бранш е обхванат от сътресения, които донасят много негативни преживявания на всички актьори в тези събития. Недомислиците на Николай Младенов и сие, с които Външно се опита да закърпи скъсаната си мрежа за ловене на риба в мътни води, обаче се оказаха катализаторът, чрез който се отприщи една мощна верижна реакция, заплашваща да отнесе цялата тровава, но скапана машина за ограбване на българските граждани.

Една от негативните последици от сблъсъка на чиновниците от Външно със справедливите ни критики, е промяната на синтаксиса в писмата им. Те явно си глътнаха граматиката, защото само при бегло прочитане на две техни писма, отговора на КО⁵⁵ на писмото ми от 6 декември 2012⁵⁶ и отговора на постоянния секретар⁵⁷ на писмото на МС, с което ад-

за писмото от 03.01.2013“

55 Вж. Приложение 8 „Писмо от КО от 20.12.2012“

56 Вж. Приложение 2 „Продължаване дейността във връзка с преводите на официални документи“

57 Вж. Приложение 16 „МВнР писмо № 13ПР-427 до МС“

министрацията на МС препраща⁵⁸ сигнала ми за корупция⁵⁹ срещу Николай Младенов, откриваме редица странни (небългарски) синтактични конструкции.

И двете писма са опит да се прескочат сериозните въпроси, които съм повдигнал както в писмото си от 6 декември 2012, така и в сигнала си за корупция от 22 ноември 2012. Сега обаче няма да анализирам объркания стил и език на двете писма от гледна точка на проблемите в нашия бранш, а ще ги разгледам накратко от филологическа гледна точка.

Да разгледаме първото писмо с дата 20.12.2012. В началото му се обяснява, че *„...Правилника е и единствения нормативен акт, който регламентира дейността по извършването на преводи на документи и други книжа в разпоредбите на чл. 2а и определя специфични права и задължения на МВНР в тази връзка“*. Тук няма да се спирам на това, че подлогът в мъжки род ед. ч., когато се членува, приема пълен член. Това не е и толкова съществено. Затова отивам малко по-долу в писмото, където обаче, при четене малко се спъвам в изречението: *„Законодателството не определя и на друг админи-*

58 Вж. Приложение 18 „Писмо № 625/13 от МС“

59 Вж. Приложение 14 „Сигнал за корупция от 22.11.2012 год.“

стративен орган функции във връзка с извършване на преводи", особено „не определя и на друг... орган функции". Може би това е канцеларски, юридически или някакъв по-особен административен стил, но все пак в това изречение нещо в неговия синтаксис ми се стори небългарско. Понеже не ми е известен авторът (не са ми известни авторите) нито на това, нито на другото писмо (макар че са подписани - първото от Божидача Сърчаджиева, а второто - от Иван Сираков, това не е гаранция, че те са авторите), няма как да знам в каква среда е овладял (са овладели) българския, доколкото му (им) е роден, или тази липса на гладкост е просто продукт на стрес.

Следващото място, където се спънах при четене е тук: *„В изпълнение на правомощията по чл.2а, ал.2 от Правилника, че „Министерството на външните работи, респективно отдел "Консулски", може да възлага с договор преводите да се извършват от държавни, обществени, кооперативни и частни фирми" е издадена и Заповед № 95-00-152/31.05.2012 г.",* а по-точно: *„В изпълнение на правомощията..., че „Министерството на външните работи... може да възлага с договор преводите да се извършват от... фирми" е издадена и Заповед...".* *„В изпълнение на правомощията..., че"?* Не знам, може да гледам прекалено предубедено, но

не гледат ли чиновниците от Външно преду-
бедено на нас, преводачите. Случайно ли бе-
ше, че всички вкупом бяхме обвинени за то-
ва, че извършваме некачествени преводи?
Затова, ако съм проявил пристрастие по ези-
ковите въпроси, нека чиновниците от Външ-
но се опитат да ме разберат - аз също, на
реципрочни начала, смятам, че всички те
работят некачествено :)

Към края на първото писмо има още едно
място, на което трябваше да се върна ня-
колко пъти, за да схвана мисълта. Оказа се,
първо, че има синтактична грешка, а второ -
логическа:

*„Снабдяването на официален документ,
издаден от компетентен български органи
предназначен за чужбина, както и от чужд-
бина за България, с превод не би могъл да
произведе своето правно действие на тери-
торията на съответната държава, за ко-
ято е предназначен, ако преводът не бъде
заверен. Процесът е двуфазен и до този мо-
мент на вниманието на МВНР фирмите по-
ставят единствено и само въпроса за из-
вършваната от тях дейност по преводи на
документи.“*

Ако човек не се замисли върху този пасаж,
просто защото може да отдаде неяснотата
му или на бързане, или на нехайство, или на

някой друг, обикновено стресов, фактор, няма и да забележи несъгласуваността му на няколко места. Това може да послужи като оправдание на автора / авторите на писмото и те да кажат, че са допуснали дребни грешки и че изреченията са разбираеми. Понякога се случва и ние, преводачите, подложени на силен стрес, да допуснем грешка, която да не бъде забелязана дори и при редактиране на текста, но която да се окаже съществена, и да бъде открита само след подробен анализ или съвсем случайно.

И така, в споменатия пасаж от първото писмо няма да се спирам на явното несъгласуване в „компетентен български органи“. Тук сигурно първо са използвали единствено число, а след това са се опитали да изменят израза в множествено число, може би, за да не се помисли, че компетентният орган е предназначен за чужбина :)

Затруднението в разбирането на смисъла се причинява от друго несъгласуване: „Снабдяването на официален документ... с превод не би могъл да произведе своето правно действие...“. Тук, за съжаление, има не само несъгласуване по род. Ако обаче коригираме изречението „Снабдяването на официален документ... с превод не би могло да произведе своето правно действие...“ също не ни донася пълно удовлетворение, защото смисъ-

лът продължава да е малко неясен.

Да, може би „Защото сега виждаме нещата като в огледало, неясно, а тогава ще ги видим лице в лице; сега познавам несъвършено, а тогава ще позная съвършено, както и аз съм познат“⁶⁰.

Смисълът на анализираният малко по-горе изречение от първото писмо, все пак се изяснява поне малко, след като направим леките корекции. Следващото изречение в пасажа обаче, без да има синтактични грешки в него, се оказва по-трудно за разбиране: *„Процесът е двуфазен и до този момент на вниманието на МВНР фирмите поставят единствено и само въпроса за извършваната от тях дейност по преводи на документи“*. Явно, не само граматиката са си глътнали авторите от ВЪНШНО :)

Ако човек размисли по-дълбоко, ще схване, че тук авторите на писмото са изненадани от факта, че съм се осмелил да им задам въпрос, на който да не могат да отговорят: мога ли да извършвам преводи на документи, които са ми възложени от моите клиенти, а не от ВЪНШНО. Както знаете, ВЪНШНО не възлага никакви преводи.

След разсъжденията си по това изречение

60 Вж. „Възхвала на любовта“ (1 Коринтяни, 13:12)

ще се прехвърля към второто писмо, което всъщност не е отправено директно до мен. Още в началото на писмото попадаме на синтаксис, подобен на онзи в първото писмо („Снабдяването на официален документ...” и т.н.): *„Въведените с заповед 95-00-152/2012 г. нови изисквания при възлагане извършването на официални преводи е продиктувано от...”*.

Тук използването на кратък съюз „с” пред дума, започваща със „з” не е толкова съществено. Явно, че е от глътната граматика :)

Проблем, всъщност, има тук: *„Въведените... нови изисквания... е продиктувано от...”*. Подобно на *„Снабдяването... с превод не би могъл да произведе своето правно действие...”* от първото писмо. Тази допуснатата грешка ме навежда на мисълта, че има, поне малка вероятност, авторите на двете писма да са един и същ или едни и същи. Да, но са от различни отдели, дирекции или Бог знае какво, ще кажете. Е да, де, но нали са от Външно? Нали са впрегнати да устоят на въпросите ми с мъдростта си, и, понеже ресурсите им сигурно са ограничени, използват едни и същи автори на писма :) Различни обаче са подписващите се. Само проформа.

По-нататък във второто писмо, за късмет, няма съществени примери за глътната гра-

матика, защото анализът би ми отнел още време. Откриват се примери на глътнати запетаи или поставени не където може да се очаква, напр.: *„Решението за това дали фирмата да сключи или не, договор е изцяло нейно...“* или *„Важно е да се отбележи, че съгласно чл. 2а, ал. 1 от Правилника..., който цитирате Министерство на външните работи, сключва договори за възлагане извършването на преводи на официални документи в отношения на принципа на свободно договаряне“*. Тук предоставям на читателя да се позанимае :)